

STRANDA KOMMUNE
Kontrollutvalet

MØTEINNKALLING

Kopi til: Ordføreren
Revisor
Rådmannen

Medlemene av
Kontrollutvalet

INNKALLING TIL MØTE I STRANDA KONTROLLUTVAL

Det blir med dette kalla inn til møte i kontrollutvalet

**fredag, 10.12.2010 kl. 14.10 på
Øynasenteret, Høgda**

SAKLISTE:

Sak	20/10	-	Godkjenning av møtebok frå møte 17. november 2010
”	21/10	-	Referatsaker
”	22/10	-	Budsjettering og rekneskapsføring av investeringar
”	23/10	-	Tertialrapport 1. januar til 31. august 2010 for Stranda kommune og Dei kommunale føretaka
”	24/10	-	Vurdering av uavhengigheit
”	25/10	-	Status for revisjonsarbeidet
”	26/10	-	Orientering om fornyings- og utviklingsprosjekt (eigenkontroll i kommunane)
”	27/10	-	Møteplan for 1. halvår 2011 (ingen saksdokument)

Dersom det er vanskeleg å møte, gje melding på telefon 70 17 21 58 eller 97 60 57 83 til dagleg leiar eller e-post kontrollutval@kontrollutval.no

Inge Gjærde
leiar
(sign.)

KONTROLLUTVALET I STRANDA KOMMUNE

MØTEBOK

Møtedato 17.11. 2010 kl. 16.10

Møtestad: Kalvehagen, Storfjord kulturhus

Møtet vart leia av: Inge Gjærde

Elles til stades: Per Berge, Hildegunn Brune og Arne Ola Stavseng
= 4 voterande

Kari Johansen møtte ikkje.

Frå kontrollutvalsekretariatet møtte:

Dagleg leiar Harald Rogne

Frå kommunerevisjonen møtte:

Dagleg leiar Kjetil Bjørnsen og revisjonsrådgjevar Kurt Løvold

Frå Stranda Kommune møtte ordførar Frank Sve og rådmann Ann Kristin Langeland.

Det kom fram merknader til innkallinga frå Per Berge. Desse gjekk ut på at saksdokument gjeldande sak 18/10 var seint utsendt. Leiaren orienterte om bakgrunnen for dette. Orienteringa gjekk ut på at saksdokumenta ikkje kunne sendast ut før høringsuttalane til rapporten var på plass for eventuell innarbeiding i rapporten. Med sikte på ei behandling av forvaltningsrevisjonsrapporten i kommunestyret i desember, måtte det gjerast eit val med omsyn til kven som skulle ha mest tid til førebuing – kontrollutvalet eller kommunestyret. Leiaren viste også til at sjølve rapporten (høringsutkastet) var sendt kontrollutvalet i god tid før møtet.

SAK 17/10

GODKJENNING AV MØTEBOK FRÅ MØTE 18. JUNI 2010

Per Berge reiste spørsmål om innkalling av varamedlem til møtet 18. juni. Dagleg leiar orienterte om at innkalling med saksdokument blir sendt 1. varamedlem samtidig som til medlemmane. I dette høvet hadde 1. varamedlem meldt forfall på eit tidspunkt då det var vanskeleg å kalle inn 2. varamedlem.

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Møtebok frå møte 18.juni 2010 blir godkjent.

SAK 18/10

**FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT NR. 08/2010 – ANALYSE AV
KOMMUNEN SI LÅNEGJELD VURDERT OPP I MOT ØKONOMISK BEREKRAFT
OG NØDVENDIG TENESTEPRODUKSJON**

Innstilling datert 17.11.2010 frå kontrollutvalsekretariatet.

Kontrollutvalet si samrøystes innstilling:

1. Kommunestyret tek forvaltningsrevisjonsrapport nr. 08/10 til orientering.
2. Kommunestyret ber om at dei problemstillingane som rapporten tek opp blir gitt nødvendig prioritet. Dette gjeld også dei utfordringane og problemstillingane som må finne sin konklusjon gjennom politiske vedtak, mellom anna:
 - a) Innarbeide konsekvensane av kapitalkostnadene som gjeld planlagte investeringar i økonomiplanperioden og konsekvensane av redusert meirverdiavgiftskompensasjon, slik at ein har ein økonomiplan i reell balanse.
 - b) Vurdere jamnlege stresstestar på finansutgiftene for å halde seg oppdatert på risiko og mulige meirutgifter.
 - c) Det bør vurderast å gjere risikoanalyser knytt til økonomi i kommunale føretak og kommunale selskap.

SAK 19/10

BUDSJETT STRANDA KONTROLLUTVAL 2011

Saksdokument datert 17.11.2010 frå kontrollutvalsekretariatet

Kontrollutvalet sitt samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet ber om at utvalet si godtgjersle og utgifter til kurs, oppdatering og reiser blir innarbeidd i kommunen sitt ordinære budsjett for 2011. Utvalet reknar med desse kostnadene:

1. Møte- og leiargodtgjersle blir sett i samsvar med vedteke reglement. Det er rekna med 5-6 møte
2. Kurs- og reiseutgifter blir stipulert til ca kr 15. 000,-.

Inge Gjærde
leiar
(sign.)

Per Berge
medlem
(sign.)

Arne Ola Stavsen
medlem
(sign.)

Hildegunn Brune
medlem
(sign.)

SUNNMØRE
KONTROLLUTVALSEKRETARIAT IKS

Kontrollutvalget

Dato: 02.12.2010

SAK 21/10
REFERATSAKER

Vedlagt følger to brev frå kommunerevisjonen.

Harald Rogne
dagleg leiar

Vår sakshandsamar:

Vår dato:
02.12.2010
Dykkar dato:

Vår referanse:
Dykkar referanse:

Kopi: Stranda kontrollutval

Strandafjellet KF
Postboks 264

6201 Stranda

VEDK. REKNESKAPSFØRING AV INVESTERINGSTILSKOT FRÅ MØRE OG ROMSDAL FYLKESKOMMUNE

Vi viser til vårt brev av 16.11.2010, og til e-postar i frå styreleiar 23.11.2010. Vi viser vidare til ei rekkje oppslag i media, der styreleiar har stått fram som usamd med kommunerevisjonen. Det er i media og e-postane sett fram ei rekkje påstandar som vi finn grunn til å kommentere. Vi finn vidare grunn til å presisere regelverket på området.

Påstand om at sidan tilskot er ført opp i driftsbudsjettet under næring i fylket, så er det frie driftsmidlar for Stranda kommune.

I e-post skriv styreleiar følgjande:

*"Til orientering, så var tilskotet som vi fekk frå Møre og Romsdal fylke, på 1 000 000 kr, teken direkte i driftsbudsjettet under næring og er såleis frie driftsmidlar.
I same vedtak og under same post var det også 800 000 kr til Åknes/Tafford beredskap IKS, som også er brukt i drift i IKS,et, og godkjent av fylkesrevisjonen.."*

Fylkeskommunen skal følgje dei same rekneskapsreglane som gjeld for Stranda kommune. Det er grunnleggjande for kommunar og fylkeskommunar at tilskot til andre sine investeringsutgifter er ei driftsutgift som skal førast i driftsrekneskapen. Budsjettering og rekneskapsføringa i Møre og Romsdal fylkeskommune er i denne samanheng difor ikkje relevant i høve problemstillinga vi har tatt opp i brev av 16.11.2010 til Strandafjellet KF.

Påstand om at det ikkje er lagt føringar frå fylket på bruk av midlane.

I vedtaket i fylkestinget heiter det:

"1 000 000 kr til støtte for utbygging av Strandafjellet skisenter"

Etter vår vurdering er dette ei føring på bruk av midlane, og etter vår vurdering er "støtte for utbygging" å tolke som stønad til investering. Det finst heller ikkje noko saksutgreiing som seier noko anna.

Påstand om bakgrunn for vedtaket

Vi registrerer at styreleiar skriv at:

Bakgrunnen for at vedtaket vart gjennomført og tilskotet gjeve, veit eg "litt" om då det var eg som på vegne av fleirtalet som laga framlegget til budsjett.

Vi har ingen føresetnad for å meine noko om korleis framlegget frå styreleiar Frank Sve vart laga, men må sjå på kva vedtak som faktisk vart gjort. Dersom siktemålet hadde vore å gje ein stønad til drifta i Strandafjellet KF, så burde det etter vår vurdering gått fram i vedtaket. Som vi skal kome attende til, er vi og av den oppfatning at fylkestinget då samstundes måtte vedta ein stønad over fleire år for at dette skulle kunne førast i driftsrekneskapen.

Påstand om at stønad på kr 600.000 er driftsstønad

Styreleiar/ordførar skriv at:

Vi søkte etter nyttår om investeringsstøtte frå Møre og Romsdal fylke på 3,8 mill. kroner. Etter behandling i næringsavdelinga på fylket, og etter at dei var i kontakt med departementet for å avklare kven som skulle gje investeringsstøtte til eit KF i ei slik sak. Konklusjonen vart at fylket IKKJE skulle behandle søknaden frå oss ang. investeringsstøtte til utbygginga på Strandafjellet, men at denne søknaden vart sendt vidare til Innovasjon Noreg, pga lovverket i EU.

Derfor ga næringsutvalet 600 000 kr i bagatellmessig støtte til Strandafjellet KF som selskap, og altså, investeringsstøtte søknaden vart ikkje behandla, men sendt vidare til IN, som behandlar denne søknaden i januar 2011.

Med bakgrunn i dette er ikkje tilskota frå fylket, grunnlag for investeringsstøtte, då investeringsstøtte til slike prosjekt skal gjevast frå Innovasjon Noreg, og ikkje Møre og Romsdal fylke.

Vi finn grunn til å minne om at det var som følgje av søknad om investeringsstøtte på 3,5 mill. kroner at fylkeskommunen i mai 2010 vedtok å gje stønad på 0,6 mill. kroner. Det går fram av saksutgreiinga at:

Det er i søknaden sett opp eit kostnadsoverslag på til saman kr 62.250.000 til utbygginga på Fursetsida. Dette er kostnader knytt til ny stolheis, paviljong på toppen, trakkemaskin, renovering av varmestova, forlenging av snøanlegg/lysanlegg, kjøp av teknisk anlegg – til saman kr 62.250.000.

Dette er tenkt finansiert med kr 3.500.000 i tilskot frå Møre og Romsdal fylkeskommune. Resterande blir finansiert med låneopptak.

I saksutgreiinga står det vidare m.a. følgjande når ein omtalar tidlegare stønad:

Til desse investeringane er det tidlegare gjeve kr 1.000.000 i støtte....

Her går det mao. klart fram at tidlegare omtala stønad var til investeringar.

Vidare står det:

På "Kvoten" for støtte etter bagatellregelverket gjenstår kr 600.000. Det er kun etter dette regelverket vi kan vurdere støtte til investeringane på Fursetsida då denne utbygginga er gjennomført i 2009 og midlar frå fylkeskommunen ikkje har utløysande effekt.

Det er då slik at søknaden er vurdert med omsyn til investering på Fursetsida.

Når det gjeld bagatellregelverket i EU skal dette sikre at offentlege tilskott ikkje har konkurransevridande effekt. Regelverket har sjølv sagt ikkje nokon relevans i høve føretaket si rekneskapsføring av motteke tilskott i drifts- eller investeringsrekneskapen.

Regelverk om føring av rekneskap

Uavhengig av punkta over, så gjeld rekneskapsreglane for kommunale føretak i Stranda kommune. Det følgjer av den kommunale rekneskapsføreskrifta § 3, nr. 2 at inntekter og innbetalningar knytt til eit investeringsprosjekt, skal førast i investeringsrekneskapen. Det følgjer vidare av Kommunal rekneskapsstandard nr. 4 (F) – Avgrensinga mellom driftsrekneskapen og investeringsrekneskapen at inntekter/innbetalningar som ikkje er løpande, skal førast i investeringsrekneskapen, dersom inntekta/innbetalinga er både uvanleg, uregelmessig og vesentleg. Uvanleg er når inntekta og innbetalinga ikkje har samanheng med kommunen si normale verksemd. Uregelmessig er når kommunen ikkje har innflytelse på om og når inntekta eller innbetalinga kan forventast og den ikkje kjem årleg eller med jamne mellomrom. Vesentleg er når inntekta eller innbetalinga er vesentleg i forhold til verksemda i kommunen eller inntekta/innbetalinga har stor prinsipiell betydning for kommunen.

Konklusjon

Det er etter vår vurdering klart at tilskot på 1 mill. kroner og 0,6 mill. kroner frå Møre og Romsdal fylkeskommune skal førast i investeringsrekneskapen 2010 for Strandafjellet KF, jf § 11 i budsjett- og rekneskapsforskrifta for kommunale føretak.

Vi vil elles peike på at rekneskapsføringa er fagleg drøfta både med dagleg leiar i føretaket og økonomiavdelinga, utan at vi har registrert noko fagleg usemje om korleis reglane for rekneskapsføring av desse tilskota er å forstå. Dersom det er ønskjeleg, tek vi gjerne eit møte om saka.

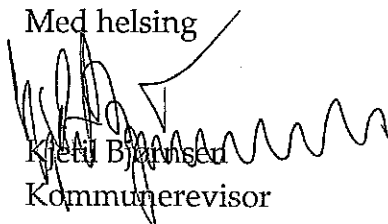
Vår dato
02.12.2010

Vår referanse

reglane for rekneskapsføring av desse tilskota er å forstå. Dersom det er ønskjeleg, tek vi gjerne eit møte om saka.

Med bakgrunn i kontrollutvalet sin tilsyns- og kontrollfunksjon med den kommunale forvaltninga, er kopi av dette brevet og vårt brev av 16.11.2010 også sendt kontrollutvalet i Stranda kommune til orientering.

Med helsing

Kjetil Bjørnsen
Kommunerevisor

Vår sakshandsamar:

Vår dato:
16.11.2010
Dykkar dato:

Vår referanse:
Dykkar referanse:

Strandafjellet KF
Dagleg leiar
Postboks 264

6201 Stranda

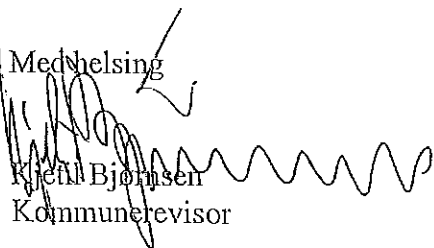
REKNESKAPSFØRING AV INVESTERINGSTILSKOT FRÅ MØRE OG ROMSDAL FYLKESKOMMUNE

Fylkestinget i Møre og Romsdal vedtok 07.12.2009 å løyve kr 1 mill. i 2010 til støtte for utbygging av Strandafjellet skisenter. Beløpet er bokført i driftsrekneskapen for Strandafjellet KF i mars 2010.

Tilskot i frå Møre og Romsdal fylkeskommune ligg inne som ein del av totalfinansieringa av prosjektet, og skal etter kommunerevisjonen si vurdering først i investeringsrekneskapen 2010 for Strandafjellet KF. Strandafjellet KF har i mai 2010 fått tilsegn om tilskot på inntil kr 600 000,- frå Møre og Romsdal fylkeskommune. Også dette tilskotet skal etter kommunerevisjonen si vurdering først i investeringsrekneskapen.

Med bakgrunn i dette, ber vi om at allereie postert beløp, kr 1 mill., vert ompostert frå driftsrekneskapen til investeringsrekneskapen, jfr. § 11 i budsjett- og rekneskapsføreskrifta for kommunale føretak.

Med helsing

Kjell Bjørnsen
Kommunerevisor

SUNNMØRE
KONTROLLUTVALSEKRETARIAT IKS

Kontrollutvalet

Dato: 02.12.2010

SAK 22/10
BUDSJETTERING OG REKNSKAPSFØRING AV INVESTERINGAR

Som vedlegg følger:

- Skriv frå KRD av 07.04.2010 om budsjettering og regnskapsføring av investeringar
- Kommunal regnskapsstandard nr. 6 – Foreløpig standard

Ved kontrollutvalet si behandling av kommunerekneskapen 2009 for Stranda kommune vart ovannemnde tema inngåande drøfta. Manglande vedtak om prosjekt og finansiering av desse var også nemnt i revisjonsmeldinga. I punkt 2 i kontrollutvalet sin uttale til kommunerekneskapen kom følgjande fram:

Kontrollutvalet viser til at fleire investeringsprosjekt manglar finansiering og vil presisere at det er kommunestyret sjølv som skal vedta investeringsprosjekta og finansieringa av desse.

Årsbudsjettet (herunder investeringsbudsjettet) er ein bindande plan for bruken av kommunens midlar i budsjettåret, jf kommunelva § 46 nr.1. Kommunen kan som hovudregel ikkje gjere utbetalingar eller pådra seg utgifter i året utover dei bevilgningane som er fastsett i årsbudsjettet for budsjettåret. Avvik vil krevje budsjettregulering. Dette gjeld også meir/mindreutgifter som følgje av avvikande oppstartstidspunkt i forhold til framdriftsplanen og ved endra utgifter og inntekter knytt til prosjektet og som ikkje er av uvesentleg storleik. Investeringsbudsjettet er eittårig og ikkje årssuavhengig.

I møtet kom det fram klare signal om at det var ønskjeleg med betre oversikt over bevilga budsjett sett opp i mot rekneskapsført utgift på prosjekta slik at rekneskapstala lettare kunne etterprøvast. Dette gjeld ikkje minst prosjekt som går over fleire år. For slike prosjekt vil ikkje investeringsrekneskapen åleine gi tilstrekkeleg informasjon. Kommunal reknskapsstandard, foreløpig standard om notar og årsberetning pkt. 3.2.2 listenummer 6 side 5, stiller krav om ein investeringsoversikt (note) som viser pågåande prosjekt knytt til nybygg og anleggsinvesteringar. Denne oversikten kan sjå slik ut:

Prosjekt	Vedteken kostnadsramme	Tidlegare medgått	Medgått i år	Rest bevilgning
Prosjektnr./namn				
Prosjektnr./namn				

Saksnummer for budsjett/ budsjettendringar bør påførast.

Notar er opplysningar som skal framstillast som ein del av årsrekneskapen. Notane skal gjevast som ein særskilt del i tilknytning til årsrekneskapen og bidra til å auke rekneskapsbrukarane si forståing og gi høve til ei vurdering av rekneskapen. Notane skal klart og tydeleg vise til dei postane i rekneskapen som blir kommentert. Alle forskriftsbestemte notar skal innarbeidast i årsrekneskapen. I tillegg til forskriftsbestemte notar skal øvrige notar etter god kommunal rekneskapsskikk takast inn dersom dette er vesentleg og nødvendig for å vurdere kommunen sitt resultat og stilling. Alle kommunar må normalt utarbeide noteinformasjon utover forskriftene sine krav i §§ 5, 12 og 13 for at årsrekneskapen skal vere avlagt i samsvar med god kommunal rekneskapsskikk.

Det er viktig at rekneskapen blir mest mulig etterprøvbar, ikkje berre for fagfolk, men også for andre brukarar som folkevalde, presse og innbyggjarar. For å oppnå dette må rekneskapen bli presentert på ein brukarvennleg måte og i samsvar med gjeldande regelverk og god kommunal rekneskapsskikk der slike notar som vist ovanfor utgjer ein obligatorisk del.

For at kommunen skal få rimeleg tid på seg til å handtere desse problemstillingane før neste rekneskapsavslutning, finn ein det rett å be rådmannen prioritere dei problemstillingane som går fram ovanfor.

På bakgrunn av ovanstående legg ein saka fram for kontrollutvalet med forslag om slikt

v e d t a k :

1. Kontrollutvalet ber rådmannen sjå til at prosjekt ikkje blir sett i gang utan at godkjenning, budsjettmessig dekning og finansiering er i orden.
2. Kontrollutvalet ber rådmannen gjere investeringsrekneskapen meir oversiktleg og etterprøvbar, jf m.a. krav om eigen note.

Harald Rogne
dagleg leiar

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENT

Norges Kommunerevisorforbund
Postboks 1417 Vik
0115 OSLO

Deres ref

Vår ref
09/1295-1 BED

Dato 07 APR 2010

Budsjettering og regnskapsføring av investeringer

Vi viser til brev av 10.12.2009 med anmodning om departementets vurderinger knyttet til budsjettering av investeringer og avslutning av investeringsregnskapet i kommuner og fylkeskommuner.

I tilknytning til dette peker NKRF på behovet for enkelte endringer eller presiseringer i regelverket. Vår tilbakemelding her begrenser seg til en tolkning av regelverket.

Innledningsvis vil vi oppsummere rammene for budsjettering av investeringer og avslutning av investeringsregnskapet. Det er vår forståelse av regelverket at:

- Investeringsbudsjettet er ettårig, og ikke årsuavhengig.
- Årsbudsjettet er bindende for underordnede organer, og årlige bevilgninger er nødvendig for å kunne pådra kommunen eller fylkeskommunen utgifter i budsjettåret. Investeringsbudsjettet må reguleres ved behov for å tilfredsstille lovens krav til balanse, realisme mv.
- Begrepet udekket/udisponert gjelder differansen mellom samlet tilgang og samlet bruk av midler i året, og ikke avvik på de enkelte investeringsrammene eller avvik på enkeltprosjektnivå.
- Med unntak av midler som er reservert særskilte formål i henhold til lov, forskrift eller avtale (med giver), regnes alle midler i prinsippet som frie. All tilgang på frie midler i investeringsregnskapet vil således måtte anses som felles finansiering av investeringsporteføljen dersom dette er nødvendig for å sikre tilstrekkelig samlet finansiell dekning i årets investeringsregnskap.

Postadresse:
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Kontoradresse:
Akersg. 59

Telefon *
22 24 90 90 /
Org. nr.:
972 417 858

Kommunalavdelingen
Telefaks:

Saksbehandler:
Bent Devik
22 24 72 27

Regelverket kan ses i lys av at det i forbindelse med vedtak av investeringsbudsjettet, vil det overordnede for kommunens eller fylkeskommunens økonomi være at budsjettet samlet sett er i finansiell balanse det enkelte år. I denne sammenheng er det tilstrekkelig at de ulike investeringene samlet sett har den nødvendige (felles) finansiering. Det avgjørende for kommunens eller fylkeskommunens finansielle utvikling er videre hvordan de totale utgifter til investeringer i bygg og anlegg over tid er finansiert med henholdsvis egne midler, tilskudd og lån. Det vil her være av underordnet betydning for den finansielle utviklingen hvordan midler fra de ulike finansieringskildene eventuelt henføres (internt) til enkeltprosjekter.

På den annen side er det nødvendig at de enkelte investeringsprosjektene styres slik at man holder seg innenfor fastsatte kostnadsrammer. Når det gjelder prosjekter som går over flere år vil ikke nødvendigvis investeringsregnskapet alene, slik det skal settes opp i henhold til regnskapsreglene, gi all relevant informasjon for å kunne støtte opp under prosjektstyringen. Styringen med de enkelte investeringsprosjektene vil derfor også måtte baseres på opplysninger som kommer i tillegg til de obligatoriske regnskapsoppstillingene.

Det ligger til den enkelte kommune og fylkeskommune å etablere systemer og en praksis for budsjettering og regnskapsføring av investeringer som tilfredsstiller regelverket. Når det gjelder problemstillinger knyttet til avslutning av investeringsregnskapet, vil Foreningen for god kommunal regnskapsskikk kunne vurdere om det er grunnlag for å gi nærmere anbefalinger om dette innenfor rammene av lov og forskrift.

Vurderinger

Med investeringsbudsjettet (-regnskapet) mener vi i det følgende budsjettskjema (regnskapsskjema) 2A og 2B¹ slik det er vedtatt av kommunestyret (fylkestinget), med mindre annet er presisert.

Om årsbudsjettet som bindende plan for året

Kommunestyret skal for hvert budsjettår vedta kommunens årsbudsjett², med en driftsdel og en investeringsdel³. Årsbudsjettet skal være realistisk, og fastsettes på grunnlag av de inntekter og utgifter som kommunen kan forvente i budsjettåret⁴. Det følger således av kommuneloven at investeringsbudsjettet er ettårig, herunder bevilgningene slik de er fordelt i skjema 2B, og ikke årsuavhengig.

¹ Budsjettforskriften og regnskapsforskriften vedlegg 2

² Kommuneloven § 45 nr. 1.

³ Kommuneloven § 46 nr. 5.

⁴ Kommuneloven § 46 nr. 3.

Dette innebærer for eksempel at et investeringsprosjekt som vil gå over flere budsjettår må tas inn i investeringsbudsjettet kun med den delen av utgiftene til prosjektet som forventes i det aktuelle budsjettåret. Bevilgninger til resterende del av utgiftene til et flerårig prosjekt må deretter tas inn i de påfølgende års budsjetter, i takt med prosjektets fremdrift. Samtidig innebærer denne forståelsen at vedtak om totale kostnadsrammer for (flerårige) enkeltprosjekter må gis som tillegg til den obligatoriske oppstillingen av investeringsbudsjettet, og utgiftene må fordeles på de enkelte år i økonomiplanen.

Årsbudsjettet (herunder investeringsbudsjettet) er en bindende plan for anvendelsen av kommunens midler i budsjettåret⁵. Kommunen kan ikke foreta utbetalinger eller pådra seg utgifter i året utover de bevilgninger som er fastsatt i årsbudsjettet for budsjettåret, med unntak av utbetalinger som kommunen er rettslig forpliktet til å foreta⁶. Kommunestyrets bevilgninger⁷ i årsbudsjettet er bindende for underordnede organer⁸.

Dersom det skjer endringer i budsjettåret som kan få betydning for de inntekter og utgifter som årsbudsjettet bygger på, skal kommunestyret foreta nødvendige endringer i budsjettet⁹. Det følger av dette at kommunestyret skal foreta nødvendige endringer i årsbudsjettet ved vesentlig svikt i budsjetterte inntekter eller ved vesentlig økning i budsjetterte utgifter.

Vår vurdering er at vedtak om endringer i årsbudsjettet også vil kunne være påkrevd selv om den totale budsjettbalansen ikke er forrykket. Vi anser at kravet til budsjettreguleringer også gjelder for de enkelte bevilgninger, når forventede utgifter overskrider de enkelte rammer som er vedtatt i årsbudsjettet¹⁰. Kravet til budsjettreguleringer ses i sammenheng med at kravene til årsbudsjettet (blant annet budsjettbalanse, realisme og at det foreligger bevilgninger som gir hjemmel til å disponere midler) også gjelder gjennom budsjettåret.

Dette innebærer for eksempel at forsinkelser eller forseringer av investeringsprosjekter som påvirker kommunestyrets bevilgninger (skjema 2B) må innarbeides i et revidert budsjett når avvikene tilsier det. Tilsvarende gjelder for forventninger om kostnadsøkninger/-reduksjoner eller inntektsreduksjoner/-økninger. Herunder må budsjetterte prosjekter som ikke er iverksatt eller fullført innenfor planlagt budsjettår tas med i årsbudsjettet for påfølgende år, enten i det ordinære budsjettvedtaket eller i forbindelse med en budsjettregulering.

⁵ Kommuneloven § 46 nr. 1.

⁶ Kommuneloven §§ 47 nr. 1 og 46 nr. 1.

⁷ Budsjettforskriften § 2 bokstav l).

⁸ Kommuneloven § 47 nr. 1.

⁹ Kommuneloven §§ 47 nr. 3 og 47 nr. 2. Jf. også budsjettforskriften §§ 10 og 11.

¹⁰ Brev av 11.10.2007 fra KRD til Indre Østfold kommunerevisjon IKS.

Vi vil presisere at det ikke vil være tilstrekkelig for å oppfylle lovens krav til årsbudsjett og kravet om hjemmel til å disponere kommunens midler, å legge til grunn at investeringsprosjekter anses som fullfinansiert i henhold til en vedtatt økonomiplan eller tidligere års budsjettvedtak. Vedtatt økonomiplan (unntatt vedtak for år 1 i økonomiplanen, dersom dette er vedtatt som årsbudsjettet), eller tidligere års budsjettvedtak, kan etter vår vurdering av regelverket ikke regnes som bevilgninger som underordnet organ kan disponere.

Om avvik fra budsjettet og begrepene udekket/udisponert

Investeringsbudsjettet (skjema 2A) skal vise det samlede finansieringsbehovet i budsjettåret fordelt på de ulike typer utgifter, utbetalinger og avsetninger i investeringsbudsjettet, og årets samlede finansiering fordelt på de ulike typer finansieringskilder. Etter vår vurdering er det således naturlig å legge til grunn at investeringsbudsjettet, og følgelig investeringsregnskapet (skjema 2A), skal leses med utgangspunkt i forholdet mellom samlet tilgang og samlet bruk av midler innenfor året.

Ut fra dette må begrepene udekket og udisponert i investeringsregnskapet forstås som årets differanse mellom samlet tilgang (finansiering) og samlet bruk (finansieringsbehov) av midler. Som NKRF peker på i sitt brev innebærer dette at begrepene udekket og udisponert ikke gir et direkte uttrykk for resultatet av kommunens styring av enkeltprosjekter. I denne sammenheng mener vi at det for klarhets skyld vil være ryddigere at kommuner og fylkeskommuner benytter andre begreper enn udekket/udisponert for å beskrive avvik som gjelder enkeltrammer/-prosjekter i skjema 2B.

Et udekket beløp i investeringsregnskapet vil således innebære at samlet bruk av midler i regnskapsåret har overskredet årets samlede tilgang, og skal videre føres opp til dekning i budsjettet for det påfølgende år (skjema 2A)¹¹. Et udisponert beløp i investeringsregnskapet innebærer tilsvarende at samlet bruk av midler i regnskapsåret har vært lavere enn årets samlede tilgang. Det udisponerte beløpet vil inngå som en del av den samlede finansieringen i påfølgende års investeringsbudsjett/-regnskap (2A)¹².

I investeringsbudsjettet (skjema 2B) skal det angis den nærmere fordeling av bevilgningene (bruttoutgiftene) til "Investeringer i anleggsmidler", spesifisert på ulike investeringsrammer eller -prosjekter slik det vedtas av kommunestyret. Til dette vil vi presisere at det ikke er gitt regler med krav om at den enkelte investeringsramme eller det enkelte investeringsprosjekt skal føres opp i skjema 2B med detaljert finansiering fordelt etter ulike finansieringskilder, eller at kommunestyret på annet vis skal ta stilling til den nærmere finansieringen av enkeltprosjekter¹³.

¹¹ Regnskapsforskriften § 9 fjerde ledd.

¹² Regnskapsforskriften § 9 fjerde ledd.

¹³ Med de begrensninger som følger av kommuneloven § 50 om låneopptak og lovlige låneformål.

Regelverket er likevel ikke til hinder for en slik praksis. Imidlertid vil en slik praksis etter det vi forstår kunne medføre praktiske utfordringer, for eksempel som følge av kravet om at man skal overføre budsjettert, ikke disponert bruk av fond til prosjekter som har manglende finansiell dekning¹⁴.

Investeringsregnskapet (skjema 2B) skal på samme måte vise utgifter til "Investering i anleggsmidler" fordelt på de ulike investeringsrammene eller -prosjektene i henhold til spesifiseringen i årsbudsjettet. Investeringsregnskapet skal også vise budsjetterte beløp¹⁵. Dette innebærer at årets faktiske utgifter til investeringer i anleggsmidler sammenholdes med kommunestyrets bevilgninger til de ulike investeringsrammene eller -prosjektene i skjema 2B. Dersom det er vesentlige avvik mellom utgifter i årsregnskapet og årets bevilgninger til de enkelte formål, skal det redegjøres for avviket¹⁶. Her vil det være aktuelt å gi en omtale av om årets avvik skyldes tidsforskyvninger, kostnadsoverskridelser eller besparelser, eller andre avvik fra forutsetningene i årsbudsjettet. Sammenholdt med at det ikke er stilt krav om å spesifisere finansieringen av enkeltrammer/-prosjekter er det vår forståelse at regelverket slik sett legger an til et fokus på årets avvik på bevilgningsnivå, primært med henblikk på utgiftssiden (eventuelt med fratrekk for øremerkete investeringstilskudd).

Dersom investeringsbudsjettet er fastsatt på rammenivå, vil følgelig avvik knyttet til enkeltprosjekter måtte rapporteres særskilt (prosjektrengskap eller lignende) som tillegg til de obligatoriske regnskapsoppstillingene. For kommuner eller fylkeskommuner som velger å fastsette bevilgningene til investeringer på rammenivå er det ikke gitt nærmere regler for den interne rapportering av status og utvikling for enkeltprosjekter.

Om frie midler og disposisjonsfond

Vi legger til grunn at kommunens midler som regel er frie og ikke anses bundet til særskilte formål, med mindre det er tale om øremerkete midler, jf. nedenfor. Dette gjelder både driftsmidler og investeringsmidler, herunder lånemidler¹⁷.

I forlengelsen av vurderingene ovenfor legger vi også til grunn at all tilgang på frie midler i investeringsbudsjettet og -regnskapet i prinsippet bør, og i visse tilfeller skal, anses som felles finansiering av investeringsporteføljen, selv om visse frie midler henføres internt til bestemte formål i investeringsbudsjettet.

¹⁴ Regnskapsforskriften § 9 fjerde ledd andre punktum.

¹⁵ Regnskapsforskriften § 3 sjette ledd.

¹⁶ Regnskapsforskriften § 10 fjerde ledd. Kravet om å redegjøre for avvik gjelder også vedlegg 2A.

¹⁷ Med de begrensninger som følger av kommuneloven § 50 om låneopptak og lovlige låneformål.

Vi viser her til at dersom investeringsregnskapet (skjema 2A før avleggelse) viser et udekket beløp, skal det udekkede beløpet først reduseres ved "*å redusere budsjetterte avsetninger finansiert av inntekter i investeringsregnskapet og ved å overføre budsjettert, ikke disponert bruk av ubundne investeringsfond til prosjekter med manglende finansiell dekning*"¹⁸.

Vår forståelse av denne bestemmelsen er for det første at årets (frie) inntekter som etter investeringsbudsjettet er tiltenkt avsetninger likevel skal inngå som (felles) finansiering i årets investeringsregnskap, i den grad dette er nødvendig for å redusere eller fjerne eventuell udekket beløp i årets investeringsregnskap. For det andre er vår forståelse her at dersom det er nødvendig for å redusere eller fjerne et udekket beløp, skal bruk av ubundne investeringsfond (frie midler) ikke reduseres i regnskapet selv om midlene internt er henført til et enkeltprosjekt som isolert sett likevel ikke "trenger" disse midlene som finansiering i det aktuelle året.

Eksempelvis vil denne bestemmelsen være styrende i tilfeller der midler på ubundne investeringsfond er henført som finansiering av ett enkeltprosjekt som oppnår besparelser eller blir forsinket, samtidig som det er kostnadsoverskridelser på andre prosjekter.

Unntatt er altså øremerkede midler, det vil si midler reservert særskilte formål etter lov, forskrift eller avtale¹⁹. Vi legger følgelig til grunn at ubrukte øremerkete investeringstilskudd ikke inngår som felles finansiering, men skal avsettes til bundet investeringsfond. Binding av midler til særskilte formål (øremerking) må etter vår vurdering følge av lov, forskrift eller avtale med giver. Dette gjelder også investeringsmidler. Dette innebærer at midler ikke kan bindes av kommunen eller fylkeskommunen selv til bestemte investeringsformål, prosjekter, eller særskilte avsetninger, jf. våre vurderinger ovenfor. Intern henføring av frie midler som finansiering av bestemte prosjekter kan således ikke regnes som øremerking av midler.

Vår forståelse er videre at frie midler i driftsregnskapet heller ikke kan bindes til investeringsformål²⁰. Dette innebærer at det ikke skal overføres midler fra drift til investering utover det som er nødvendig for at investeringsbudsjettet/-regnskapet skal ha finansiell dekning²¹. Herunder kan midler som er overført fra drift til investering heller ikke avsettes på ubundet investeringsfond. Unntatt fra dette er pålagte overføringer av momskompensasjon for investeringsutgifter fra drift til investering²².

¹⁸ Regnskapsforskriften § 9 fjerde ledd andre punktum.

¹⁹ Regnskapsforskriften § 9 tredje ledd.

²⁰ Brev av 28.4.2004 og 18.5.2004 fra KRD til Bærum kommune.

²¹ Regnskapsforskriften § 3 tredje ledd nr. 5.

²² Budsjettforskriften § 5 siste ledd og regnskapsforskriften § 3 siste ledd.

Etter reglene er det åpning for at bruk av disposisjonsfond kan benyttes som finansiering i investeringsbudsjettet/-regnskapet direkte, uten at dette føres som en overføring av midler fra drift til investering. Som en følge av at frie driftsmidler ikke kan bindes til investeringsformål, er det vår forståelse at også bruk av disposisjonsfond bare kan føres direkte i investeringsregnskapet inntil det nivået (innenfor budsjettets rammer) som er nødvendig for å sikre finansiell dekning i årets investeringsregnskap.

Som en følge av at bruk av midler på disposisjonsfond i investeringsregnskapet ikke må skje som en overføring fra drift til investeringer, vil strykingsreglene ikke komme til anvendelse på slike tilfeller.

I den grad øremerkete midler på bundet driftsfond etter vilkårene kan benyttes til investeringstiltak, følger det etter vår vurdering av de obligatoriske oppstillingene for budsjettet og regnskapet at bruk av bundne driftsfond også kan føres direkte i investeringsdelen, tilsvarende det som gjelder for disposisjonsfond.

Med hilsen

Thor Bernstrøm

Thor Bernstrøm e.f.
avdelingsdirektør

Bent Devik

Bent Devik
seniorrådgiver

Kopi til:

Forbund for kommunal økonomiforvaltning og skatteinnfordring

Forening for god kommunal regnskapsskikk (GKRS)

Fylkesmennene

Kommunal regnskapsstandard nr 6 – Foreløpig standard (F)

Fastsatt som foreløpig standard av styret i foreningen GKRS 23.06.2005, med endringer 04.12.2008

Noter og årsberetning

1. INNLEDNING OG BAKGRUNN

Denne standarden omhandler hvilke krav som skal stilles til innhold i noter og årsberetning i regnskap avlagt i henhold til regnskapsreglene i kommuneloven. Med hensyn til årsberetningens innhold, inneholder denne standarden i hovedsak kun utfyllende informasjon om regnskapsmessige forhold og ikke annen pliktig informasjon om årsberetningens innhold.

Reglene på dette området finner en i kommuneloven (KL) og forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner av 15.12.2000 (Regnskapsforskriften). I standarden brukes benevnelsen "kommuner" om både kommuner og fylkeskommuner.

2. REGELVERK

I regnskapsforskriften § 3 går det fram at noter er en del av årsregnskapet.

Regnskapsforskriften gir i §§ 5, 12 nr 3 og 13 regler for pliktige tilleggsopplysninger i noter til regnskapet. I merknadene til § 5 i forskriften er det presisert at forskriftens krav om noter er et minimumskrav, og at kommunene og fylkeskommunene kan ta med ytterligere noter til årsregnskapet dersom dette anses nødvendig..

Årsregnskapet skal føres i overensstemmelse med god kommunal regnskapsskikk, både når det gjelder selve regnskapsføringen og når det gjelder den økonomiske informasjonen som årsregnskapet gir jf regnskapsforskriften § 7 6.ledd. I KL § 48 nr 1 og nr 5 er det gitt regler om utarbeiding av årsberetning og innholdet i denne. Alle kommuner skal utarbeide årsberetning og det er gitt bestemmelser om at årsberetningen skal inneholde: "... opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens eller fylkeskommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen. Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommunen eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å forhindre forskjellsbehandling i strid med lov om likestilling mellom kjønnene."

I regnskapsforskriftens i § 10 er det gitt nærmere regler for utarbeiding av årsberetningen: Administrasjonssjefen utarbeider årsberetningen, og fremmer denne for det organ kommunestyret eller fylkestinget bestemmer. Årsberetningen skal avgis uten ugrunnet opphold, og senest innen 31.mars. Hvis årsberetningen ikke fremmes for kontrollutvalget som sak, skal den oversendes til kontrollutvalget før kontrollutvalget avgir uttalelse til årsregnskapet. Årsberetningen skal foreligge til behandling i kommunestyret eller fylkestinget samtidig med at årsregnskapet skal behandles. Årsberetningen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv senest seks måneder etter regnskapsårets slutt. Av 4.avsnitt framgår at der det er vesentlige avvik mellom utgifter i årsregnskapet og bevilgning til formålet i regulert budsjett, skal det redegjøres for avviket. Tilsvarende gjelder ved avvik mellom inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett

3. DRØFTELSE

3.1 Innledning

Noter er en forklaring og utdyping av informasjon til poster i driftsregnskapet, investeringsregnskapet, balansen samt økonomiske oversikter.

Årsberetningen er en redegjørelse for virksomheten gjennom et år utarbeidet av administrasjonssjefen. I denne beretningen skal viktige hendelser m.v. tas inn sammen med en vurdering av virksomhetens økonomiske stilling og resultat gjennom året. I forhold til årsberetningens innhold vil denne standarden i hovedsak ta for seg hvilken informasjon årsberetningen bør inneholde med grunnlag i regnskapsinformasjon.

Årsberetningen og årsregnskapet utgjør egne separate dokumenter jf forskrift om årsregnskap og årsberetning. Dette innebærer at reglene om årsberetningens innhold ikke alene kan oppfylles ved å gi opplysninger i årsregnskapet. Tilsvarende kan ikke reglene om årsregnskapets innhold oppfylles ved å gi opplysningene i årsberetningen.

3.2 Noter

Noter er opplysninger som skal gis i tillegg til driftsregnskapet, investeringsregnskapet, balansen og økonomiske oversikter. Notene skal gis som en særskilt del av årsregnskapet og bidra til å øke regnskapsbrukerens forståelse og vurdering av regnskapet. Alle noter skal ha klar henvisning til de poster i regnskapet som blir kommentert.

Det er verken hensiktsmessig eller plass til å gi alle slike opplysninger i regnskapsoppstillingene.

I noter som inneholder tall fra regnskap skal oversikten normalt, i tillegg til årets tall, vise fjorårets (forrige periodes) tall.

3.2.1 Forskriftsbestemte noter

Følgende forskriftsbestemte noter skal utarbeides etter forskriftens §§ 5, 12 og 13:

1. Det skal gis en spesifikasjon av endring i arbeidskapital i regnskapsåret.

I henhold til god kommunal regnskapsskikk skal denne noten minst inneholde en oppstilling over anskaffelse og anvendelse av midler, samt sammenheng til endringer i arbeidskapitalen ifølge balansen.

2. Det skal gis en redegjørelse for kommunens eller fylkeskommunens pensjonsforpliktelser.

Regnskapsforskriften gir i §§ 13-1 C og E samt 13-3 D anvisning om innholdet i denne noten. Notene skal inneholde en spesifikasjon over netto pensjonskostnad, pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser og beregnet akkumulert premieavvik. I tillegg skal beregningsforutsetningene angis. Utover dette skal årets og akkumulert estimatavvik fra tidligere år tas inn i notene.

3. Det skal gis en oversikt over kommunens eller fylkeskommunens garantiansvar ved utgangen av regnskapsåret. Det skal opplyses om summen av kommunens eller fylkeskommunens garantiansvar, samt hvem de enkelte garantiene er stilt overfor og når garantiansvaret utløper.

I henhold til god kommunal regnskapsskikk omfatter garantiansvaret også garantier for ansattes lån. Kommunens totale garantiansvar bør presenteres samlet i noten. Notekravet innbefatter alle garantier som kommunestyret har stillet og inkluderer garantier stillet for KF og øvrige regnskapsenheter i kommunen. Har det oppstått tap på garantier eller innfrielse av garantier i året bør opplysninger om tapet/innfrielsen spesifiseres og det bør redegjøres for eventuelle virkninger på senere års regnskap/budsjett.

4. For fordringer, langsiktig gjeld og kortsiktig gjeld skal angis det samlede beløp som gjelder krav på eller gjeld til kommunale og fylkeskommunale foretak etter kapittel 11 i kommuneloven, samt for interkommunalt eller interfylkeskommunalt samarbeid etter kommuneloven § 27 med eget særregnskap.

I henhold til god kommunal regnskapsskikk skal ytterligere opplysninger om mellomværende gis hvis beløpet er vesentlig og/eller det er betydelige endringer i mellomværende fra forrige år.

5. Aksjer og andeler i selskaper som er ført opp som anleggsmidler skal spesifiseres etter selskap. Det skal opplyses om balanseført verdi, eventuell markedsverdi og eierandel i hvert selskap.

I henhold til god kommunal regnskapsskikk skal ytterligere opplysninger om aksjer – andeler klassifisert som anleggsmidler gis dersom det er vesentlige endringer gjennom året for eksempel i selskapsstruktur, eierandel, omdanning, fusjon/fisjon, kjøp/salg av eierandeler mv.

6. Det skal gis en spesifikasjon over samlede avsetninger og bruk av avsetninger i regnskapsåret, både for kommunen og fylkeskommunen samlet og for den enkelte fondstype.

I henhold til god kommunal regnskapsskikk skal denne spesifikasjonen inneholde

to oversikter. En skal vise samlede avsetninger og bruk av avsetninger i kommunen i året, tilsvarende vedlegg 4D til forskrift om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner av 15. desember 2000. Den andre oversikten skal vise samlede avsetninger og bruk av avsetninger per fondstype samt inngående og utgående balanse for samme. Oversikten bør videre gi ytterligere opplysning om spesifikke fond avsatt til konkrete forhold og frie fond ellers som er av allmenn interesse. Dette gjelder spesielt når det oppstår endringer i forutsetninger og aktualitet for disse fondene.

7. Det skal gis en sammenfattende oversikt over transaksjoner som er ført mot kapitalkontoen i løpet av regnskapsåret.

I henhold til god kommunal regnskapsskikk må denne spesifikasjonen minimum inneholde en detaljeringsgrad som framgår av vedlegg til standarden. Det bør i tillegg gis en redegjørelse på vesentlige og betydelige poster i spesifikasjonen hvis nødvendig.

8. Note etter § 12 nr 3 - Regnskap og beretning for interkommunalt og interfylkeskommunalt samarbeid.

I note til regnskapet til den kommunen eller fylkeskommunen hvor samarbeidet har sitt hovedkontor, skal angis overføringer til/fra samarbeidet og de deltakende kommunene og fylkeskommunene, samarbeidets egne inntekter i regnskapsåret samt disponeringen av overføringer og inntekter som nevnt.

9. Ved salg av finansielle anleggsmidler der en andel av salgsinntekten er regnet som avkastning på innskutt kapital og løpende inntekt, skal beregningen av avkastning på innskutt kapital dokumenteres. Dette gjelder også ved omklassifisering av midler etter § 3 femte ledd.

3.2.2 Øvrige noter i henhold til god kommunal regnskapsskikk

I merknadene til regnskapsforskriften § 5 presiserer KRD at kommunen og fylkeskommunen kan ta med ytterligere noter til årsregnskapet dersom dette anses nødvendig.

Noter utover de som følger av lov og forskrift utarbeides og tas inn i den grad de er vesentlige og nødvendige for å bedømme og få et fullstendig og utfyllende bilde av kommunens resultat og stilling ved årsskiftet. I denne vurdering skal det tas hensyn til det behov profesjonelle regnskapsbrukere vil ha for informasjon. Notene skal ha klare henvisninger til regnskapet og inneholde en tekstdel som forklarer tallene.

I enkelte standarder for god kommunal regnskapsskikk (KRS) anføres at noteopplysninger skal/bør gis.

Flere av noteopplysningene nedenfor vil **normalt** være aktuelle og vesentlige for en kommune og må da utarbeides for at årsregnskapet skal være avlagt i samsvar med god kommunal regnskapsskikk.

Listen nedenfor er ikke uttømmende.

1. Opplysninger om anvendte regnskapsprinsipper og vurderingsregler etter KL § 48 og regnskapsforskriften § 8, endringer i disse samt virkningen på drifts- eller investeringsregnskapet jf KRS (F) nr 5.
2. Opplyse om hvordan kommunens samlede virksomhet er organisert. Dette kan være informasjon om kommunens samlede virksomhet framgår av kommuneregnskapet eller om kommunen har flyttet deler av virksomheten ut i egne regnskapsenheter som KF, interkommunale samarbeid eller i egne separate rettssubjekter som IKS, AS m.v.
3. En spesifisering av vesentlige poster i regnskapet.
4. Vesentlige transaksjoner som er sentrale for å forstå og analysere drifts- eller investeringsregnskapet som for eksempel inntektsføringer av tilskudd i driftsregnskapet som avsettes til fond, salg av aksjer, utskilling av del av virksomheten i kommunale foretak, AS eller lignende.
5. For anleggsmidler (varige driftsmidler) vurdert etter regnskapsforskriften § 8 bør det opplyses om økonomisk levetid og valg av avskrivningsplan. For hver gruppe av anleggsmidler bør det også opplyses om anskaffelseskost, tilgang og avgang, årets og samlede av- og nedskrivninger og balanseført verdi. I tillegg bør det gis en spesifisering over vesentlige poster vedrørende gevinst/tap salg anleggsmidler m.v. gjennom året.
6. Investeringsoversikt som viser større pågående prosjekter knyttet til nybygg og anleggsinvesteringer.
7. For finansielle omløpsmidler (markedsbaserte finansielle omløpsmidler) som er vurdert etter regnskapsforskriften § 8 første ledd, gis informasjon om anskaffelseskost, fordeling av investeringene på aktivaklasser, virkelig verdi (markedsverdi), periodens resultatførte verdiendring og balanseført verdi. Det bør vurderes å ta inn opplysninger dersom investeringene ikke ligger innenfor kommunestyrets vedtatte finansreglement jf KL § 52 og forskrift om finansforvaltning. Dersom posten er vesentlig bør det opplyses om kommunens finansielle markedsrisiko.
8. For obligasjoner klassifisert som anleggsmidler (obligasjoner til forfall) bør det opplyses om anskaffelseskost, resultatføring av over- underkurs, debitorkategori, balanseført verdi og markedsverdi. Det bør vurderes å ta inn opplysninger dersom investeringene ikke ligger innenfor kommunestyrets vedtatte finansreglement jf KL § 52 og forskrift om finansforvaltning.
9. For langsiktig gjeld bør opplyses om type gjeld, varighet, fast og flytende renter og hovedprinsipper for beregning av minimum avdrag. Det bør i tillegg opplyses om forholdet mellom utgiftsført avdrag i driftsregnskapet og minimum avdrag etter kommunelovens § 50 nr. 7. Fordelingen av lånegjelden mellom selvfinansiert virksomhet (for eksempel gebyrfinansiert virksomhet) og lån til rene kommunale formål som belaster kommunens frie inntekter direkte, opplyses. Det bør vurderes å ta inn opplysninger dersom sammensetningen av langsiktig gjeld ikke ligger innenfor kommunestyrets vedtatte finansreglement jf KL § 52 og forskrift om finansforvaltning.
10. En spesifisering over "Likviditetsreserve" i balansen samt spesifisering over regnskapsmessig merforbruk/ mindreforbruk og udekket/udisponert beløp i investeringsregnskapet. Øvrige egenkapitalposter er inntatt som pliktig note etter forskrift om årsregnskap og årsberetning § 5 nr. 6 og 7.

11. Opplyse om vesentlige forpliktelser for kommunen som for eksempel leasingavtaler, langsiktige leieavtaler og vesentlige driftsavtaler med private knyttet til drift av kommunale tjenester.
12. Opplyse om (vise) beregningen av gebyrfinansierte selvkosttjenester der kommunen fastsetter betalingen etter lov og forskrift herunder resultatet av selvkostberegningen gjerne over flere år. Beregningen kan for eksempel inneholde oversikt over direkte kostnader, indirekte kostnader, netto kapitalkostnader og over- underskudd. Eksempler på tjenester vil kunne være vann, avløp, renovasjon osv.
13. Opplyse om antall årsverk, utviklingen i antall årsverk de siste 3 år samt ytelser til ledende personer som administrasjonssjef og ordfører. Godtgjørelse til revisor fordelt på revisjon og rådgivning skal opplyses.
14. Det bør opplyses om forhold ved regnskapsårets slutt med betinget utfall f. eks. rettssaker og lignende samt hendelser etter balansedagen.
15. Opplyse om kommunens samlede eksterne gjeldsforpliktelse. I tillegg til gjeld regnskapsført i kommunen vil dette kunne være gjeld i andre kommunale regnskapsenheter som er en del av kommunen som rettssubjekt (KF, interkommunale samarbeid m.v)

3.3 Årsberetningen

Årsberetningen er ment å være utfyllende i forhold til den informasjonen som gis i årsregnskapet. Fremstilling av tema som krever betydelig detaljinformasjon bør holdes på et overordnet eller sammendradd format i årsberetningen, mens selve basisfremstillingen skjer i noter til årsregnskapet eller som en egen presentasjon på annet sted i kommunens årsrapport.

Mange kommuner utarbeider en årsrapport som i tillegg til årsregnskap og årsberetning, ofte inneholder betydelig omfang av informasjon som for eksempel rapportering av oppnådde resultater, analyser og vurderinger av kommunens tjenesteproduksjon, viktige hendelser, framtidige utfordringer m.v. Denne standarden omhandler kun noter og årsberetning, og årsrapporten som fullstendig dokument er ikke omfattet. Årsberetningen kan enten være et selvstendig dokument eller inngå som en integrert del av årsrapporten. Dersom all informasjon er samlet i en årsrapport bør det framgå spesielt hva som er pliktig informasjon etter lov og forskrift og hva som er "annen" informasjon..

3.3.1 Årsberetningen – økonomisk stilling og resultat av virksomheten samt andre vesentlige forhold

Årsberetningen er en redegjørelse fra administrasjonssjefen som presenterer og analyserer kommunens utvikling spesielt de faktorer som påvirker resultat og finansielle stilling. Fremstillingen skal hjelpe brukerne til å kunne vurdere kommunens historiske og fremtidige utvikling. Forhold av vesentlig betydning for kommunen skal tas inn, kritiske faktorer for kommunen bør omhandles og årsberetningen bør kobles mot sentrale forhold i økonomiplanen. Eksempler på forhold av vesentlig betydning kan være:

1. Vesentlig og sentral økonomisk informasjon, vesentlige endringer i, kritiske suksessfaktorer og sentrale økonomiske sammenhenger som er med å

forklare kommunens økonomiske situasjon, herunder må vesentlige debetsaldi under egenkapitalen (blant annet negativ likviditetsreserve) vurderes spesielt. Det kan være kvalifiserte vurderinger av langsiktige linjer i kommunens økonomiske utvikling i forhold til økonomiplanen eller overordnet vurdering av kommunens økonomiske stilling og resultat. Dersom kommunen er registrert i ROBEK – registeret, bør det gis opplysninger om hvordan kommunen planlegger å komme seg ut av denne listen.

2. Fare for vesentlig endret økonomisk situasjon og utvikling i sentrale økonomiske forholdstall som likviditet, soliditet, inntektsutvikling, gjeldsgrad, egenfinansiering av investeringer, utvikling i netto driftsresultat, regnskapsresultat og pågående rettssaker. Dersom slike opplysninger har relevans for spesifikke poster i årsregnskapet skal det gis noteopplysninger.
3. Fortolkning av statlige styringssignaler og forventet utvikling i i rammebetingelser og makroøkonomiske forhold i forhold til økonomiplan.
4. Vesentlig endring i kommunens inntekter, vesentlige behovsendringer for kommunale tjenester eller vesentlige endringer i lov- og forskriftspålagte oppgaver som vil kunne ha stor betydning for kommunens økonomiske utvikling.
5. Administrasjonssjefen skal redegjøre for vesentlige avvik mellom budsjett og regnskap.

Årsberetningen bør skrives klart, poengtert og så kortfattet som mulig og det skal være konsistens i behandlingen av samme forhold i årsberetning og årsregnskap. Samtidig bør språk og form være slik at fremstillingen blir godt tilgjengelig for de ulike brukere. Årsberetningen skal utformes slik at den gir et dekkende bilde av kommunens utvikling, resultat og stilling. Fremstillingen bør være balansert og objektiv slik at positive og negative forhold omhandles på samme måte. Forutsetninger for analyser og beregninger bør angis.

4. ANBEFALING

1. Noter er opplysninger som gis som en del av årsregnskapet. Notene skal gis som en særskilt del i tilknytning til årsregnskapet og bidra til å øke regnskapsbrukerens forståelse og vurdering av regnskapet. Noter skal ha klar henvisning til de poster i regnskapet som blir kommentert.
2. Alle forskriftsbestemte noter innarbeides som noter til årsregnskapet. I tillegg til forskriftsbestemte noter skal øvrige noter etter god kommunal regnskapsskikk tas inn dersom dette er vesentlig og nødvendig for å vurdere kommunens resultat og stilling. Alle kommuner må normalt utarbeide noe noteinformasjon utover forskriftens krav i §§ 5, 12 og 13 for at årsregnskapet er avlagt i samsvar med god kommunal regnskapsskikk.
3. Årsberetningen er en redegjørelse for virksomheten gjennom et år utarbeidet av administrasjonssjefen. I denne beretningen skal det tas inn opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske resultat og stilling, samt andre forhold av vesentlig betydning for kommunen.

**SUNNMØRE
KONTROLLUTVALSEKRETARIAT IKS**

Kontrollutvalet

Dato: 02.12.2010

SAK 23/10

**TERTIALRAPPORT 1. JANUAR TIL 31. AUGUST FOR STRANDA KOMMUNE OG
DEI KOMMUNALE FORETAKA**

Som vedlegg følger:

- Kommunestyresak 098/10, 095/10 og 094/10

Når det gjeld økonomisk rapportering i året, viser ein til budsjettforskriftene § 10.

Ettersom rapportane er so gamle som pr. 31.08.2010, vil eg ikkje kome nærare inn på innhaldet i desse. Ettersom kalenderåret no snart er ute, ser eg det som meir viktig å få ein oppdatert status for den økonomiske situasjonen pr. i dag.

Rådmannen og den administrative leiinga i føretaka vil bli invitert for å orientere kontrollutvalet.

Harald Rogne
dagleg leiar

STRANDA KOMMUNE

SAKSPAPIR

SAKSGANG		
Styre, råd, utval	Møtedato	Saknr
KOMMUNESTYRET	20.10.2010	098/10
FORMANNSKAPET	20.10.2010	106/10

Saksansvarleg: Rådmann Ann Kristin Langeland		
Saksbehandlar:		
Ann Kristin Langeland/Brynjar Muren	Arkiv: K1-290	Arkivsaknr 10/846

Rekneskapsrapport 2010 - Drift - Tertialrapport januar - august 2010

RÅDMANNEN SI TILRÅDING TIL FOR:

Rekneskapsrapporten for januar – august 2010 blir tatt til orientering.

20.10.2010 FORMANNSKAPET

FOR-106/10 Tilråding til kommunestyret samrøystes:

Rekneskapsrapporten for januar – august 2010 blir tatt til orientering.

20.10.2010 KOMMUNESTYRET

KOM-098/10 Vedtak samrøystes:

Rekneskapsrapporten for januar – august 2010 blir tatt til orientering.

SAKSUTGREIING

Bakgrunn for saka

Formannskapet har i sak 012/08 vedtatt:

1. Det blir lagt fram tertialvise rekneskapsrapportar for kommunestyret. Rapporteringa skjer som tidlegare på artsgruppenivå.
2. Rekneskapsrapporten skal vise budsjett, rekneskap pr. dato, prognoser for forbruk/inntekter resten av året, prognose for forbruk/inntekter for heile året samt prognose for meir-/eller mindreforbruk for året.
3. Saksutgreiing skal vere klar innan 15. mai / 15. september.

Saksopplysningar

Einingane har levert rekneskapsrapport til rådmannen med frist 08.09.2010. Kommentrane i saka blir gitt av rådmannen i saksutgreinga og vedlegg.

Om rapporten

Rekneskapsrapporten omfattar perioden januar - august 2010. Under følgjer "hovudoversikter", for detaljar pr. gruppeansvar sjå vedlegg. Kommentrane er basert på avviksrapportering. Det er tatt inn kommentarar frå rådmannen for einingar med avvik eller der særlege forhold gir grunnlag for omtale (sjå vedlegg).

Rapporten blir gitt i samsvar med politisk vedtak i forhold til detaljeringsgrad. Rekneskapsskjema 1A – drift er tatt inn nedanfor. Dette er obligatorisk rekneskapsrapport og viser rekneskap for januar-april samt budsjett for heile året. I tillegg blir tala presentert på rammenivå, skjema 1B. Skjemaet er på same nivå som vedtatt budsjett.

Løn/refusjon sjukeløn

Normalt er det ikkje budsjettert med refusjon sjukeløn. Refusjonen blir inntektsført på artsgruppe 7-9. Det er difor nødvendig å sjå "Lønn og sosiale utgifter" og "Refusjoner/overføringsinntekter ..." i samanheng ved vurdering av rekneskapstala for løn på artsgruppe 0.

Samla er det prognose på meirforbruk i 2010 på om lag 3,6 millionar kroner.

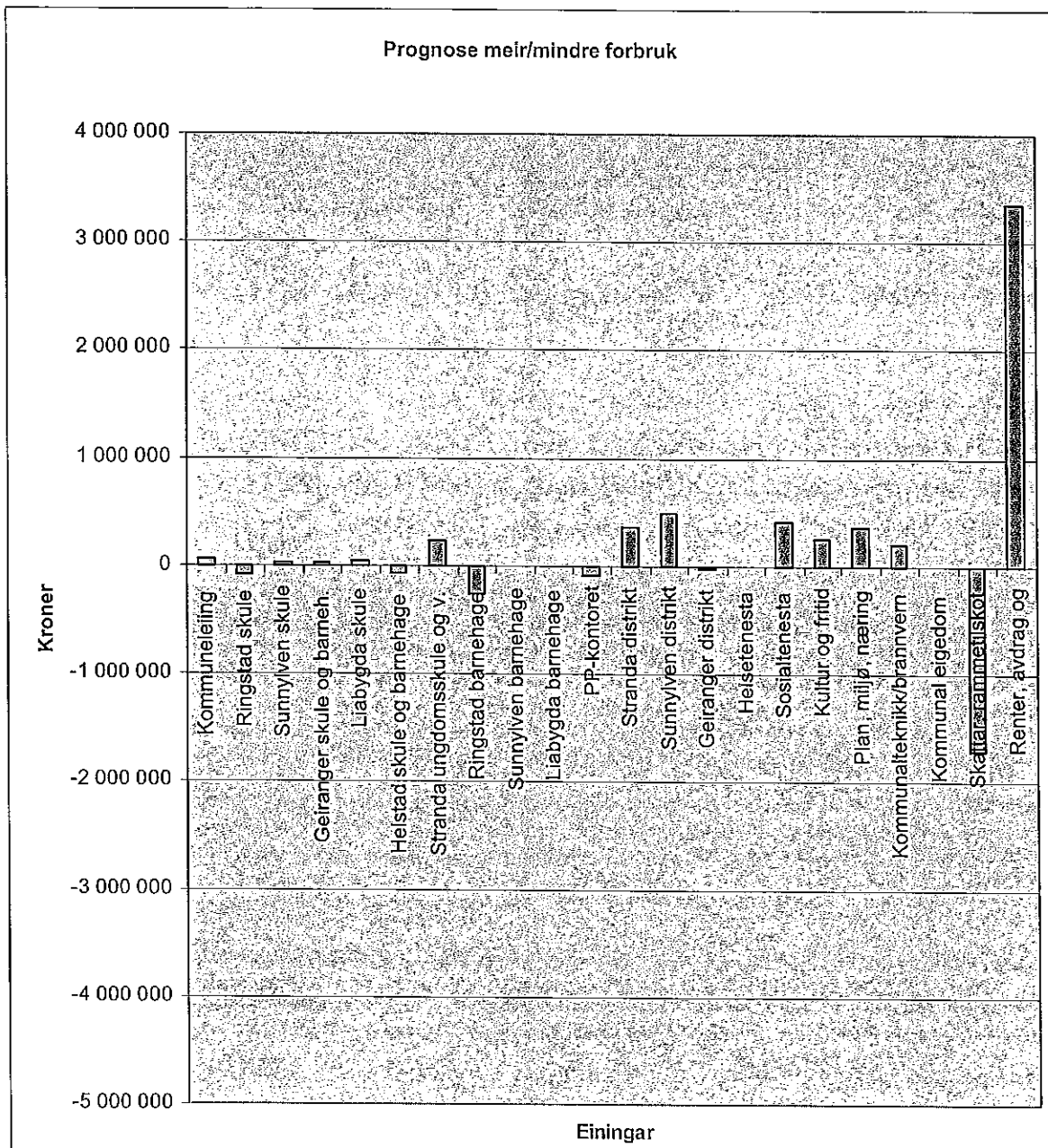
Regnskapsskjema 1A - drift	Rekneskap	Reg. budsjett	Oppr. Budsjett	Rekneskap i fjor
	Jan-Aug 2010	2010	2010	Jan-Aug 2009
Skatt på inntekt og formue	kr 60 289 952,15	kr 96 372 500,00	kr 96 372 500,00	kr 57 841 686,56
Ordinært rammetilskudd	kr 60 186 940,00	kr 86 548 000,00	kr 86 548 000,00	kr 58 836 975,00
Skatt på eiendom	kr -	kr -	kr -	kr -
Andre direkte eller indirekte skatter	kr -	kr -	kr -	kr -
Andre generelle statstilskudd	kr 11 371 169,00	kr 11 320 200,00	kr 11 320 200,00	kr 11 267 288,00
Sum frie disponible inntekter	kr 131 848 061,15	kr 194 240 700,00	kr 194 240 700,00	kr 127 945 949,56
Renteinntekter og utbytte	kr 2 215 608,41	kr 6 530 000,00	kr 7 268 500,00	kr 4 967 870,33
Renteutg., provisjoner og andre fin.utg.	kr 11 437 574,79	kr 17 615 000,00	kr 17 615 000,00	kr 8 415 880,52
Avdrag på lån	kr 8 924 471,00	kr 12 372 000,00	kr 12 372 000,00	kr 6 412 160,00
Netto finansinnt./utg.	kr (18 146 437,38)	kr (23 457 000,00)	kr (22 718 500,00)	kr (9 860 170,19)
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	kr 1 552 457,93	kr 1 552 458,00	kr -	kr -
Til ubundne avsetninger	kr -	kr -	kr -	kr -
Til bundne avsetninger	kr 1 038 134,94	kr 4 370 432,00	kr 4 370 432,00	kr 862 815,65
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	kr -	kr -	kr -	kr -
Bruk av ubundne avsetninger	kr 1 552 457,93	kr 1 552 458,00	kr -	kr -
Bruk av bundne avsetninger	kr 842 697,61	kr 7 462 111,00	kr 7 403 981,00	kr 1 011 366,62
Netto avsetninger	kr 195 437,33	kr (3 091 679,00)	kr (3 033 549,00)	kr (148 550,97)
Overført til investeringsregnskapet	kr 519 463,00	kr -	kr -	kr 1 107 945,00
Til fordeling drift	kr 112 986 723,44	kr 173 875 379,00	kr 174 555 749,00	kr 117 126 385,34

Rekneskapsrapport pr. 31.08.2010 - Skjema 1B

	Opprinneleg budsjett 2010	Justert budsjett 2010	Rekneskap pr. 31.08 2010	Rådmannens prognose for 2010	Prognose meir/mindre forbruk
101 Kommuneleiling	17 336 000	16 271 500	21 535 107	16 333 979	62 479
201 Ringstad skule	20 053 000	20 053 000	12 297 275	19 975 845	-77 155
202 Sunnylvn skule	8 887 000	8 887 000	5 343 228	8 913 475	26 475
203 Geiranger skule og barneh.	5 186 000	5 321 000	2 870 886	5 352 780	31 780
204 Liabygda skule	2 835 000	2 835 000	1 846 390	2 885 000	50 000
205 Helstad skule og barnehage	4 248 000	4 248 000	2 141 472	4 174 087	-73 913
206 Stranda ungdomsskule og v.	15 176 000	15 076 000	9 297 010	15 319 150	243 150
211 Ringstad barnehage	1 825 000	1 825 000	-771 020	1 566 967	-258 033
212 Sunnylvn barnehage	464 000	464 000	-360 275	464 000	0
214 Liabygda barnehage	495 000	495 000	20 705	495 000	0
220 PP-kontoret	1 567 000	1 567 000	1 116 541	1 489 927	-77 073
301 Stranda distrikt	41 200 000	41 500 000	28 804 405	41 864 107	364 107
302 Sunnylvn distrikt	10 310 000	10 150 000	6 710 616	10 652 066	502 066
303 Geiranger distrikt	3 784 000	3 650 000	2 487 364	3 626 238	-23 762
305 Helsetenesta	9 073 000	9 073 000	5 721 908	9 073 224	224
306 Sosialtenesta	8 237 000	9 940 000	6 039 053	10 359 925	419 925
401 Kultur og fritid	4 959 000	4 650 000	3 601 577	4 910 005	260 005
501 Plan, miljø, næring	4 134 000	4 134 000	3 375 126	4 497 802	363 802
601 Kommunalteknikk/brannvern	10 207 000	10 207 000	8 028 444	10 411 400	204 400
701 Kommunal eigedom	309 000	0	0	0	0
Sum tenesteeiningane	170 285 000	170 346 500	120 105 811	172 364 977	2 018 477
801 Skattar, rammetilskot	-187 333 000	-187 333 000	-120 096 862	-189 042 500	-1 709 500
901 Renter, avdrag og driftsresultat	17 048 000	16 986 500	13 035 500	20 345 852	3 359 352
Skatt, rammer, renter og avdrag	-170 285 000	-170 346 500	-107 061 362	-168 696 648	1 649 852
Meir/mindreforbruk	0	0	13 044 449	3 668 329	3 668 329

Samla oversikt rekneskapsrapportering

Artsgruppe	Budsjett 2010 (A)	(B) Rekneskap pr. 31.08	Rekneskap i % av budsjett	(C) Prognose forbruk resten av året	(D) Rådmannens prognose for 2010 (B+C)	Prognose meir/mindre- forbruk (D-A)
0.Lønn og sosiale utgifter	183 368 785	129 714 497	71 %	61 980 847	191 695 344	8 326 559
1-4.Kjøp av varer og tenester/overf./fondsavs.	78 831 694	52 874 033	67 %	33 147 322	86 021 355	7 189 661
5.Finansieringsutgifter	35 142 190	16 832 975	48 %	18 653 683	35 486 658	344 468
Sum utgifter	297 342 669	199 421 505	67 %	113 781 852	313 203 357	15 860 688
6.Salsinntekter	-46 618 700	-23 136 043	50 %	-26 512 151	-49 648 194	-3 029 494
7-9.Refusjoner/overførings- inntekter/kap.innt.	-250 723 969	-163 241 013	65 %	-96 645 821	-259 886 834	-9 162 865
Sum inntekter	-297 342 669	-186 377 056	63 %	-123 157 972	-309 535 028	-12 192 359
Netto utgift/inntekt	0	13 044 449		-9 376 120	3 668 329	3 668 329

Forklaring graf:

Meirforbruk/overforbruk gir "resultat" over null, mindreforbruk under null.
Sjå tabellar i vedlegg for detaljar.

Vurdering:

Prognosane tilseier at ein styrer mot eit meirforbruk på 3,6 millionar i 2010. Rådmann ser med uro på situasjonen, og vil fortløpande vurdere tiltak med siktemål å betre den økonomiske situasjonen i kommunen. Vidare er det i prognosen også nokre usikre faktorar som kan få betyding for det endelege resultatet, dette vert gjort greie for nedanfor. Det vert i det vidare også gjort greie for overforbruk på enkelte einingar:

På ansvar 501 og 601, næring og kommunalteknikk har ein eit stort overforbruk som skriv seg frå behov som er skapte gjennom investeringar og reguleringsvedtak. På næring er det store utgifter til konsulentar i høve ekstraarbeid knytt opp mot nyc reguleringsplanar på Stranda og Hellesylt, konsekvensutgreiingar,

skredanalyse med vidare. Dette er det ikkje teke høgde for i budsjetttramma, og ein er komen i ein vanskeleg situasjon der ein har vedtak om oppstart av regulering utan at det følgjer pengar med. Det kan synast som om det i planlegging av investeringar ikkje vert teke høgde for auka driftskostnader. Tydelege økonomiske konsekvensanalysar i samband med investeringar må i større grad innarbeidast i saksutgreiingane. I prognosen no er det lagt inn kr 500.000 som inntekt frå dei to kommunale føretaka (250.000,- per føretak). Dette skal vere inntekter for ekstra tenesteyting som knyter seg til reguleringsarbeid. Det ligg ikkje ein ny avtale om tenestekjøp til grunn for dette beløpet, men etter signal som er gjevne, føreset ein at tenesteytingsavtalen vert revidert i tråd med dette. Inntekta frå føretaka er delvis førte på 101 kommuneleiing og 501 Næring.

Når det gjeld einingar innan pleie, omsorg, sosial og skule som styrer mot meirforbruk knyter dette seg i stor grad til rettighetslover, noko som gjer budsjettstyring krevjande. Ein kan også sjå ein tendens innan pleie og omsorg til at rammene ikkje er tilstrekkelege til at ein får ei reell budsjettering innanfor art 0 løn og sosiale utgifter. Dette må ein ha auka fokus på inn mot budsjett 2011.

Vidare har ein ikkje makta å fange opp rette prognose når det gjeld 901 renteinntekter. Utbyte frå E-verket er lågare enn budsjettert, men her er ein prisgjeven resultatet til E-verket. I prognosen er det lagt inn kr. 1 mill. i auka leigeinntekt frå Åknes/Tafjord IKS. Dette har samband med kapitalkostnader som kommunen pr. i dag betaler på vegne av Åknes/Tafjord IKS, som ein skal ha refundert gjennom revidert leigeavtale. På 801 er det lagt inn 2 million kroner i skjønnskott frå Møre og Romsdal Fylke i høve Åknes/Tafjord. Ein har per i dag ikkje fått tilsegn om beløpet, men ordførar har etter samtale med fylket fått bekrefta at fylket vil bidra med skjønnskott knytt til ekstraarbeid i høve Åknesproblematikken. Det knyter seg likevel ei viss usikkerheit til storleik på tilskottet.

Det kan sjå ut til at det ikkje er tilstrekkeleg samband mellom rekneskap og budsjett, og at ein såleis ikkje har det styringsverktøy som skal til for å gjennomføre ei nøktern og reell budsjettering i kommunen. Ein må sjå på rutine og system for å fange opp budsjettvedtak på ein meir sikker måte. Det bør også jobbast med tydelegare saksutgreiingar og vedtak, slik at det ikkje vert rom for tolkingsfeil av vedtak.

Rådmann er i dialog med revisjonen i høve minsteavdrag; dette er per i dag uavklart, og ein vil kome attende til eiga sak om dette. Det skal også nemnast at revisjonen har stilt spørsmål til rådmann knytt til fleire av prosjekta som er førte på investering, men som tenderar til drift. Dette kan føre til at fleire postar vert flytta over til drift, og slik forverrar driftsresultatet. Dette kjem ein attende til seinare, men rådmann finn det rett å nemne det i denne samband.

Ansvar for økonomistyring i kommunen ligg til rådmann. Det er såleis rådmann som må gjere naudsynte grep for å sikre ei kvalitativ god og føreseieleg styring. Det er rådmann som må ta konsekvensen av at ein no styrer mot eit betydeleg meirforbruk, og som må setje inn tiltak for å rette opp situasjonen. Det kan synast som om budsjettet i kommunen er prega av fleire usikre faktorar, og at budsjettet slik ikkje er reelt. Dette gjer økonomistyringa i Stranda til ei krevjande oppgåve både for einingsleiar og kommuneleiing.

Rådmann pliktar etter kommunelova § 47 å gje kommunestyret melding når det i løpet av budsjettåret skjer endringar i inntekter og utgifter som vil få konsekvensar for årsbudsjettet. Når kommunestyret får slik melding etter § 47 pliktar kommunestyret å gjere nødvendige endringar i budsjettet. Rådmann vil kome attende med sak til kommunestyret med framlegg til tiltak, samt gjere administrative tiltak for å betre situasjonen.

Vedlegg i saka:

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
18.10.2010	Rekneskap 2010 - vedlegg - august (2).pdf	105961

STRANDAFJELLET KF

SAKSPAPIR

SAKSGANG		
Styre, råd, utval	Møtedato	Saknr
KOMMUNESTYRET	20.10.2010	097/10

Saksansvarleg/Dagleg leiar: Toril Callsen		
Saksbehandlar: Toril Callsen	Arkiv: K1-	Arkivsaknr 10/1862

Strandafjellet KF - Rekneskapsrapport januar - august 2010

DAGLEG LEIAR SI TILRÅDING TIL STYRET:

Styret i Strandafjellet KF rår til Stranda kommunestyre til å godkjenne rekneskapsrapport for drift og investeringar pr 31.08.2010.

18.10.2010 STRANDAFJELLET KF for Stranda kommune

STFJ-068/10 Tilråding til kommunestyret samrøystes:

Rekneskapsrapport for Strandafjellet KF, drift og investeringar pr. 31.08.2010 vert tekne til vitande.

20.10.2010 KOMMUNESTYRET

KOM-097/10 Vedtak samrøystes:

Rekneskapsrapport for Strandafjellet KF, drift og investeringar pr. 31.08.2010 vert tekne til vitande.

SAKSUTGREIING

Bakgrunn for saka

Rekneskapsrapport skal leggest fram for Kommunestyret i Stranda i møte 20.oktober 2010. Frå økonomiavdelinga i Stranda kommune har ein fått oversendt rekneskapsrapport pr.31.08.2010 – 2dre tertial

Rekneskap pr. 31.08.2010 for drift, investeringar og budsjettendringar blir ønska handsama i Strandafjellet KF i møte 18.oktober 2010 for rapportering til kommunestyret 20.10.2010.

Saksopplysningar

Det har blitt arbeidd med oppretting av ein god kontorstreng og plan i samarbeid med økonomiavdelinga i kommunen. Det blir halde fokus på å halde seg innanfor oppsette økonomiske rammer og foreta naudsyte endringar innanfor eigne rammer.

Iverksette tiltak i foretaket er i rute og investeringane ligg innanfor rammene. Samtidig er foretaket seg bevisst at raskt skiftande vèrtilhøve kan føre til utsettingar eller ekstra kostnader.

Vurdering

*

Vedlegg i saka:

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
18.10.2010	Rekneskapsrapport januar august 2010 pr 18102010.xls	105941
19.10.2010	Investeringsoversikt Strandafjellet kf - 18 10 2010.xls	105988

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.

*

STRANDA HAMNEVESEN KF

SAKSPAPIR

SAKSGANG		
Styre, råd, utval	Møtedato	Saknr
STRANDA HAMNEVESEN KF	29.09.2010	039/10
KOMMUNESTYRET	20.10.2010	095/10

Saksansvarleg: Styreleiar Jostein Hole		
Saksbehandlar: Rita Berstad Maraak	Arkiv: K1-210	Arkivsaknr 10/1733

Stranda Hamnevesen KF - Rekneskapsrapport drift januar - august 2010

HAMNESJEF SI TILRÅDING TIL STYRET:

Rekneskapsrapport drift perioden januar – august vert teke til orientering.

29.09.2010 STRANDA HAMNEVESEN KF

STHA-039 Tilråding til kommunestyret samrøystes:

Rekneskapsrapport drift perioden januar – august vert teke til orientering.

Driftsrapport er gjennomgått i detalj og styret forventar at rekneskapet er i balanse pr. 31.12 2010.

20.10.2010 KOMMUNESTYRET

KOM-095/10 Vedtak samrøystes:

Rekneskapsrapport drift perioden januar – august vert teke til orientering.

Driftsrapport er gjennomgått i detalj og styret forventar at rekneskapet er i balanse pr. 31.12 2010.

SAKSUTGREIING

Bakgrunn for saka

Formannskapet har i sak 012/08 vedteke at det skal leggjast fram tertialvise rekneskapsrapportar for kommunestyret. Stranda Hamnevesen KF skal følgje same rapporteringsrutiner som elles i kommunen.

Saksopplysningar

Ikkje alle inntekter er ført pr. 31.08.10. Vidare vil det verte ei justering både på inntekter og utgifter.

STRANDA HAMNEVESEN KF						
REKNESKAPSRAPPORT JANUAR-AUGUST 2010						
Artsgruppe	Budsjett 2010	Rekneskap pr. 31.08.2010	Rekneskap i % av budsjettet	Prognose forbruk resten av året	Prognose heile 2010	Prognose meir/mindre- forbruk
1.Lønn og sosiale utgifter	759 900	507 523	67 %	252 477	759 900	0
2-4.Kjøp av varer og tenester/overf./fondsavs.	4 390 500	1 775 988	40 %	2 614 511	4 390 500	0
5.Finansieringsutgifter	2 509 600	2 369 101		877 690	3 246 791	737 191
Sum utgifter	7 660 000	4 652 612	61 %	3 744 678	8 397 191	737 191
6.Salsinntekter	-7 660 000	-5 716 900	75 %	-1 600 000	-7 316 900	343 100
7-9.Refusjoner/overførings- inntekter/kap.innt.	0	0	0	-700 000	-700 000	-700 000
Sum inntekter	-7 660 000	-5 716 900	75 %	-2 300 000	-8 016 900	-356 900
Netto utgift/inntekt					380 291	380 291

Vurdering

Stranda Hamnevesen får ikkje med alle inntekter og utgifter pr. 31.08.10 fordi det fortsatt er full drift. Dette kan tidligast skje i oktober og "sesongslutt". Ein vil få justeringar som eventuelt vil verte framlagt i eiga sak. Pr. 31.08.10 har Stranda Hamnevesen eit meirforbruk på kr 380 291,-.

Det ser ut som vi får ein nedgang i antal passasjerar med ca. 10 000, samanlikna med 2009 og det er teke høgde for dette i pkt. 6.

Vedlegg i saka:

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.

*

STRANDA HAMNEVESEN KF

SAKSPAPIR

SAKSGANG		
Styre, råd, utval	Møtedato	Saknr
STRANDA HAMNEVESEN KF	29.09.2010	038/10
KOMMUNESTYRET	20.10.2010	094/10

Saksansvarleg: Styreleiar Jostein Hole		
Saksbehandlar: Rita Berstad Maraak	Arkiv: K1-210	Arkivsaknr 10/1732

Stranda Hamnevesen KF - Rekneskapsrapport investeringar januar - august 2010

HAMNESJEF SI TILRÅDING TIL STYRET:

Rekneskapsrapport investeringar for januar – august 2010 vert teke til orientering

29.09.2010 STRANDA HAMNEVESEN KF

STHA-038/10Tilråding til kommunestyret samrøystes: :

Rekneskapsrapport investeringar for januar – august 2010 vert teke til orientering
Linje 32300 Vedlikehald, byggetenester, nybygg. Vedlikehald skal spesifiserast på eiga linje. Gjeld begge prosjekta.

20.10.2010 KOMMUNESTYRET

KOM-094/10 Vedtak samrøystes:

Rekneskapsrapport investeringar for januar – august 2010 vert teke til orientering
Linje 32300 Vedlikehald, byggetenester, nybygg. Vedlikehald skal spesifiserast på eiga linje. Gjeld begge prosjekta.

SAKSUTGREIING

Bakgrunn for saka

Formannskapet har i sak 012/08 vedteke at det skal leggest fram tertialvise rekneskapsrapportar for kommunestyret. Dette gjeld også rapportering for investeringsrekneskap. Stranda Hamnevesen KF skal følge same rapporteringsrutiner som gjeld i kommunen.

Saksopplysningar

Det vil kome renter på ca. kr 820 000,- i tillegg til det som er ført i rekneskapet til no. Det vil imidlertid kome ein motpost på renteinntekter i og med at lite av lånet er brukt til no. Ubrukte lånemidlar frå på kr 1 171 754,- knytt til låneopptak i 2005/2006, vert overført til investeringsprosjekt kaier.

Vurdering**Vedlegg i saka:**

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
22.09.2010	Prosjektregnskap 1-2 tertial 2010.pdf	104675

Aktuelle lover, forskrifter, avtaler m.m.

*

**SUNNMØRE
KONTROLLUTVALSEKRETARIAT IKS**

Kontrollutvalget

Dato: 02.12.2010

**SAK 24/10
VURDERING AV UAVHENGIGHEIT**

Som vedlegg følger:

- Eigenvurdering frå kommunerevisjonen datert 06.09.2010

Ifølge forskrift om revisjon § 15 skal oppdragsansvarleg revisor minimum kvart år gi ei skriftleg eigenvurdering av sin uavhengigheit til kontrollutvalet.

Ytterlegare informasjon om eigenvurderinga går fram av vedlegget.

På bakgrunn av ovanstående legg ein saka fram for kontrollutvalet med forslag om slikt

v e d t a k :

Kontrollutvalet tek saka til orientering.

Harald Rogne
dagleg leiar

Til kontrollutvalget

i Stranda kommune

Vurdering av uavhengighet

Innledning

Ifølge forskrift om revisjon § 15 skal oppdragsansvarlig revisor minimum hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget. I Komrev3 IKS revisjonsplaner vil vurdering av uavhengigheten til hver enkelt revisor i kommunens revisjonsteam inngå som et eget punkt i revisjonsplanen. Oppdragsansvarlig revisors skriftlige egenvurdering skal ligge som et vedlegg til dette punktet.

Både kommuneloven (§ 79) og forskrift om revisjon (kap. 6) setter krav til revisors uavhengighet. Kravene er nærmere beskrevet nedenfor.

Lovens og forskriftens krav til uavhengighet

I flg. Kommuneloven § 79 og § 13 i forskrift om revisjon kan den som foretar revisjon ikke:

1. være ansatt i andre stillinger i (fylkes)kommunen eller i virksomhet som (kommunen deltar i
2. være medlem av styrende organer i virksomhet som (fylkes)kommunen deltar i
3. delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet, når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiver, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon
4. ha nærstående (ektefelle, samboer, nære slektninger), som har slik tilknytning til revidert at det kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet.

I tillegg stiller loven § 79 og forskriften § 14 følgende begrensninger:

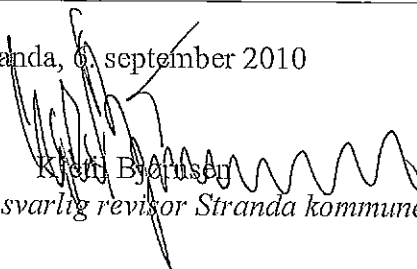
5. revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
6. revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges, dvs. kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver
7. revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstoloven
8. det må ikke foreligge andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av revisjonsoppgavene

Revisors egenvurdering av punktene ovenfor

Pkt. 1: Ansettelsesforhold	<i>Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i revisjonsselskapet.</i>
Pkt. 2: Medlem i styrende organer	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i noen virksomhet som kommunen deltar i.</i>

Pkt. 3: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Pkt. 4: Nærstående	<i>Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til Stranda kommune som har betydning for min uavhengighet og objektivitet.</i>
Pkt. 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<i>Undertegnede bekrefter at det for tiden ikke ytes rådgivnings- eller andre tjenester overfor Stranda kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i> <i>Før slike tjenester utføres av Komrev3 IKS foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 14, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</i> <i>Revisor besvarer daglig spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</i>
Pkt. 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Undertegnede bekrefter at det for tiden ikke ytes tjenester overfor Stranda kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Pkt. 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Undertegnede bekrefter at verken revisor eller Komrev3 IKS for tiden opptrer som fullmektig for Stranda kommune.</i>
Pkt. 8: Andre særegne forhold	<i>Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tillitten til min uavhengighet og objektivitet.</i>

Stranda, 6. september 2010

Kjetil Bjørnsen
Oppdragsansvarlig revisor Stranda kommune

SUNNMØRE
KONTROLLUTVALSEKRETARIAT IKS

Kontrollutvalget

Dato: 02.12.2010

SAK 25/10
STATUS FOR REVISJONSARBEIDET

Det blir gitt ei orientering frå revisjonen.

Harald Rogne
dagleg leiar

SUNNMØRE
KONTROLLUTVALSEKRETARIAT IKS

Kontrollutvalget

Dato: 02.12.2010

SAK 26/10
ORIENTERING OM FORNYINGS- OG UTVIKLINGSPROSJEKT
(EIGENKONTROLL I KOMMUNANE)

Som vedlegg følger:

- Søknadsskjema om skjønnstilskot 2010 til fornyings- og utviklingsprosjekt – 2010/253 m.m.

Prosjektet skal gå i regi av ÅRU med fokus på etikk og tillitsskapande forvaltning i kommunane. Føremålet med prosjektet er å legge til rette for ein prosess om eigenkontroll i kommunane. Prosjektet skal innhente faglege bidragsytarar frå fagmiljø med god kunnskap om revisjonsstandardar og heilheitlege risikoanalysar av kommunal verksemd som grunnlag for prioritering og utvikling av eigenkontroll.

Dette er innanfor kjerneområdet til kontrollutvala og kontrollutvalet må ha ein strategi i forhold til dette arbeidet.

Det blir teke sikte på å dele ut Kommunal- og regionaldepartementet sin rapport: *85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane*. Denne rapporten vil vere ei viktig kjelde for kontrollutvalet når utvalet skal forhalde seg til det arbeidet som no vil bli sett i gang.

Det blir gitt ei orientering i møtet og det blir lagt opp til drøftingar.

Harald Rogne
dagleg leiar

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

Sendes elektronisk til Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Adresse: postmottak@fmmr.no

Skjønnskott 2010 til fornyings- og utviklingsprosjekt - 2010/253

Søknadsfrist 31. mars 2010

Søknadsskjema

Namn på prosjektet	Verdikommune Sunnmøre
Kommune	Ålesund - Ålesundregionens Utviklingsselskap (ÅRU)
Ev. samarbeidande kommunar, andre	Kommunane Giske, Haram, Norddal, Sandøy, Stordal, Skodje, Stranda, Sula, Sykkylven, Vanylven, Vestnes, Ørskog og Ålesund.
Kontaktperson/prosjektansvarleg	Rådgivar i ÅRU, Vegard Sperre Austnes
Søknad skjønsmidlar (kr)	Kr. 300.000,-
Kort om prosjektet/tiltaket (ev. utfyllande projektskisse kan leggjast ved)	
Prosjektet skal sette fokus på etikk og tillitsskapande forvaltning i kommunane. ÅRU ønskjer hausten 2010 og våren 2011 å halde samlingar der politikarar og administrativt tilsette kan få opplæring, dele erfaringar og diskutere etikk og tillitsskapande forvaltning i egne kommunar.	
Tidsplan – prosjektstart – prosjektslutt (ev. tall på månadar)	
Prosjektstart 15.08.2010. Prosjektslutt 01.07.2011.	
Mål – forventningar – utfordringar	
Målet med prosjektet er å leggje til rette for ein prosess om eigenkontroll i kommunane. Til samlingane er det ønskeleg å hente inn faglege bidragsytarar frå:	
• Fagmiljø med god kunnskap om revisjonsstandardar • Fagmiljø med god kunnskap om heilskapelege risikoanalysar av kommunal verksemd som grunnlag for prioritering og utvikling av eigenkontroll • Andre kommunar/regionar som har kome langt når det gjeld eigenkontroll	
Organisering - (styringsgruppe, referansegruppe, prosjektleiar etc. – ev. overføring frå prosjekt til drift)	
Prosjektet vert organisert med prosjektleiar. Styret i ÅRU vert styringsgruppe for prosjektet.	
Økonomi – budsjett (kostnader og finansiering – eigeninnsats – ev. andre finansieringskjelder)	
Løn og sosiale utgifter til prosjektleiar: kr. 50.000,-	
Honorar til eksterne bidragsytarar: kr. 200.000,-	
Utgifter i samband med samlingane: kr. 50.000,-	
Sum kr. 300.000,-	
Forankring i forhold til vedtak – budsjett o.a.	
Styret i ÅRU vart orientert om prosjektet i styremøte 9. mars 2010.	